# PRZEGLĄD PRASY Z. S. R. R. I EMIGRACJI ROSYJSKIEJ

Dodatek do Nr. 49 (148) Codziennego Biuletynu Wydziału Prasowego M. S. Z.

Warszawa, poniedziałek 2 lipca 1928 r.



## Z. S. R. R. A SPRAWY ZAGRANICZNE.

### PROCES SZACHTYŃSKI.

*Prawda 30.VI* w art. wst. p. n. „Przed wyrokiem", nawiązując do zakończenia śledztwa w sprawie inżynierów Donbas'u, zaznacza, że przez 40 dni procesu tylko w ciągu jednego dnia badanie oskarżonych odbywało się przy drzwiach zamkniętych. Wymagały tego stosunki dyplomatyczne. „Nie siebie — ironicznie podkreśla dziennik — i nie swoje instytucje, przez zamykanie drzwi, chciał oszczędzić rząd sowiecki. Proces szachtyński nie był wyłącznie wewnętrzną sprawą Sowietów, jak to usiłowały dowieść niektóre burżuazyjne dzienniki niemieckie. Wielkie znaczenie procesu polega właśnie na tem, że jest on sprawą międzynarodową i że odtworzył w najdrobniejszych szczegółach nieustającą walkę zjednoczonego kapitału przeciwko pierwszemu państwu proletarjackiemu. Politycznym momentem procesu było nie przestępstwo 53 inżynierów, lecz usiłowanie międzynarodowej burżuazji wskrzeszenia dawnej polityki interwencji. Niszczycielska organizacja była swego rodzaju oddziałem interwencyjnym". Dziennik ironizuje „płonne nadzieje zniszczenia proletarjackiej rewolucji". Proletarjacki sąd dowiedzie swym wyrokiem — podkreśla dziennik, że w ciągu ostatnich lat pokojowej pracy Sowiety nie zniewieściały i potrafią z dawną siłą i surowością ukarać wszystkich tych, którzy wyciągają swoją krwiożerczą dłoń przeciwko rozbudowie socjalistycznej". W końcu dziennik ubolewa nad tem, że wyrok sądu sowieckiego nie może sięgnąć i po za granice Sowietów, na organizacje emigranckie, znajdujące się pod protektoratem b. rosyjskich kapitalistów. „Nie ma — kończy dziennik — zasadniczej różnicy pomiędzy białoemigranckim Związkiem w Polsce, wydającym polecenie swym członkom zamordowania przedstawicieli sowieckich a zjazdami przemysłowców górniczych w Paryżu, którzy przesyłają franki dla przeprowadzenia zniszczenia sowieckiego przemysłu. Międzynarodowy proletarjat powinien ze zdwojoną bacznością śledzić machinacje kontrrewolucji, skierowane przeciwko Z. S. R. R.".

### POLSKA A U. S. R. R.

*..Komunist (Charków) 19.VI* podaje oświetlenie zapoczątkowanej przez prezesa Rady Komisarzy Ludowych Ukrainy Sowieckiej — Czubara kampanji antypolskiej, widownią której jest Ukraina Sowiecka. Zdaniem „Komunista", przemówienie prezesa UNDO Dymitra Lewickiego było odbiciem polityki rządu marszałka Piłsudskiego względem Z. S. R. R. Zdaniem tego pisma, w sferach rządzących Polski otwarcie przygotowuje się powtórzenie pochodu z 1920 roku, który miałby na celu federację Ukrainy z Polską. Otóż według zapewnień „Komunista", szerokie rzesze ludności Ukrainy Sowieckiej, dowiedziawszy się z prasy o tych planach, rzekomo miały żądać od centralnych władz sowieckich w Charkowie urządzenia wieców protestacyjnych. Ludność jakoby samorzutnie zwoływała owe wiece, a rząd Charkowski, tylko ustępując naciskowi ludu, zmuszony był wydelegować swego przedstawiciela Bucenkę na taki właśnie wiec w Charkowie, ażeby udzielić wyjaśnień.

W końcu „Komunist" zaznacza, że noty podobne do ostatniej noty polskiej oraz dwuznaczne stanowisko ministra Zaleskiego nie dają żadnej gwarancji, że prawokatorskie wybryki przeciwko Z. S. R. R. ustaną.

# SPRAWY WEWNĘTRZNE.

## ŻYCIE PARTYJNE.

*P. STALIN O „SAMOKRYTYCE“. Prawda 26. VI* ogłasza art. p. Stalina o haśle „samokrytyki“ w życiu partyjnem. Autor tego hasła występuje przeciwko użyciu, które czynione jest z niego w prasie partyjnej. „Samokrytyka“ została wykorzystana dla celów dokonania porachunków osobistych, lub dla ogłoszenia sensacyjnych notatek w pismach sowieckich. Przeciwko temu należy stanowczo wystąpić. „Samokrytyka“ powinna służyć celom zdrowej a celowej krytyki pewnych objawów życia sowieckiego, nie zaś celom wprowadzenia „burżuazyjnych“ metod krytyki i walki prasowej do życia sowieckiego.

*SPRAWA BALICZA. Rul 26.VI* podaje, że komisarz ludowy oświaty autonomicznej republiki Krymskiej Balicz został aresztowany pod zarzutem utrzymywania kontaktu z organizacją kontr-rewolucyjną. Przed aresztowaniem Balicza wykluczono z partji. Wkrótce stanąć ma aresztowany przed sądem sowieckim.

*BRAKI PRASY PARTYJNEJ. Zaria Wostoka 12.VI* omawia braki prasy partyjnej w Gruzji. Zdaniem pisma, prasa ta poświęca zbyt mało uwagi życiu robotniczemu i ośrodkom przemysłu sowieckiego w Gruzji. Cała uwaga pism koncentruje się na życiu instytucyj sowieckich i miasta, pozostawiając interesujące szerokie warstwy robotnicze tematy bez uwzględnienia. Pismo nawołuje całą sowiecką prasę gruzińską do naprawienia tego błędu.

*SKRUCHA B. PRZYWÓDCÓW OPOZYCJI. Wieczerniaja Moskwa 26.VI* donosi, że b. przywódcy opozycji Safarow, Wardin i Naumow, których pierwsza prośba o przyjęcie ich z powrotem do partji komunistycznej odrzucona została przez C. K. K. partji, wnieśli do tej C. K. K. ponowną prośbę, w której wyrzekają się swych błędów ideowych i organizacyjnych, potępiają te błędy, uznają prawidłowość kierunku polityki władz partyjnych i proszą o przyjęcie ich z powrotem do partji.

## ŻYCIE GOSPODARCZE.

*SYTUACJA W PRZEMYŚLE BUDOWLANYM. Prawda 26.VI* zwraca w art. wst. uwagę na znaczenie przemysłu budowlanego w całokształcie sowieckiego życia gospodarczego. Równocześnie wskazuje pismo na tą okoliczność, że przemysł budowlany w ZSRR odczuwa obecnie brak materjałów budowlanych. Brak ten jest tematem obrad prezydjum C.K.W. sowietów ZSRR, które uchwaliło zastosować natychmiastowe środki dla zwiększenia produkcji materjałów budowlanych, przedewszystkiem cegły. Pismo nawołuje społeczeństwo sowieckie, aby ta decyzja prezydjum C. K. W. doznała natychmiastowego urzeczywistnienia.

*7-GODZINNY DZIEŃ PRACY WPRZEMYŚLE SOWIECKIM. Trud 22.VI* podaje, iż centralna instytucja sowieckiego przemysłu metalurgicznego „Gławmetałł“ uznała konieczność wprowadzenia 7-godzinnego dnia pracy w trzech przedsiębiorstwach przemysłu metalurgicznego w Leningradzie, mianowicie w zakładach „Karł Marks“, „Krasnyj Gwozdilszczyk“ i „Engels“. Związek zawodowy robotników przemysłu metalurgicznego w Leningradzie rozszerzył listę zakładów, w których ma być wprowadzony 7-godzinny dzień pracy, przez zapisanie na tą listę zakładów: „Russkij Dizel“, „Ekonomiser“, „Krasnaja Truba“, „Pnewmatika“, „Promet“, „Maks Hel“, „Iljicz“ oraz fabryki im. Lenina i im. Komarowa trustu „Niefgwozdź“.

*PERTRAKTACJE RZĄDU ZSRR Z „ROYAL DUFCH“. Poslednija Nowosti“ 24.VI* ogłasza szczegóły pertraktacji, prowadzonej pomiędzy rządem ZSRR a dyrektorem „Royal Dufch“, Sir George Deterding. Pertraktacje te obejmują kwestję udzielenia koncernowi „Royal Dufch“ monopolu eksportu nafty sowieckiej na przeciąg 7-iu lat oraz kwestję odszkodowania dla byłych właścicieli szybów naftowych w Rosji. „Royal Dufch“ zamierza uzyskać prawo eksportu $^{7}/_{10}$ całej produkcji sowieckiego przemysłu naftowego i żąda od władzy sowieckiej, aby władza ta zgodziła się na udzielenie od cen tej nafty specjalnego 10-procentowego rabatu, który wypłacany będzie przez „Royal Dufch“ byłym właścicielom przemysłu naftowego w Rosji jako odszkodowanie za zgodę tych właścicieli na eksport i sprzedaż nafty rosyjskiej poza granicami ZSRR. Byli właściciele szybów naftowych w Rosji, należący do ugrupowania p. Pitojewa, przyjmują ścisły udział w tych pertraktacjach.

*TRUDNOŚCI APROWIZACYJNE W RSFSR. Niżegorodskaja Kommuna 16.VI* notuje istnienie pewnych trudności aprowizacyjnych w gubernji Niżegorodzkiej. Przed sklepami spożywczemi w Niżnim Nowgorodzie tworzą się kolejki osób, kupujących chleb i mąkę.

*Wolna 9.VI* atakuje w art. wstępnym gubernjalny wydział handlowy w Archangielsku, oskarżając go o spowodowanie braku chleba i mąki w mieście. Pismo donosi, że sprzedaż chleba w Archangielsku odbywa się według systemu kartkowego, przyczem ludność zmuszana jest do wystawania po kilka godzin w kolejkach przed sklepami spożywczemi.

*Izwiestja Saratowskago Gubispołkoma 18.VI* donosi o braku chleba w Saratowie i tworzeniu się kolejek przed sklepami spożywczemi.

*UCHWAŁA NARADY GOSPODARCZEJ USRR. Krasnaja Armja 21.VI* podaje, że ostatnio w niektórych miejscowościach USRR wydarzyły się wypadki bezprawnych rekwizycji zboża, dokonywanych przez instytucje sowieckie u pojedyńczych niezamożnych rolników. W miastach sowieckich na Ukrainie zdarzały się wypadki rekwizycji zboża u rolników, przybyłych w celu sprzedaży tego zboża na rynku. Wobec tego narada gospodarcza USRR uchwaliła, aby na przyszłość zaniechano wszelkich rekwizycji zboża u niezamożnych rolników, jak również u tych włościan, którzy przywożą zboże do miast w celu sprzedaży go na rynkach miejskich. Urzednicy, winni dokonywania tego rodzaju rekwizycji, pociągani będą do odpowiedzialności sądowej.

### POLITYKA SOCJALNA I ZAWODOWA.

*POLITYKA MIESZKANIOWA WŁADZ SOWIECKICH. Krasnaja Gazeta 24.VI* donosi, że sowiet miejski w Leningradzie ustalił nową normę przestrzeni mieszkalnej dla obywateli sowieckich. Przestrzeń ta wynosi 10 metrów kwadratowych na osobę. Podług tej nowej normy dokonane być mają zmiany w istniejącym podziale mieszkań wśród mieszkańców miasta. Wszystkie postanowienia, według których pewnym kategorjom mieszkańców Leningradu przysługuje prawo na zajmowanie przestrzeni mieszkalnej powyżej zasadniczej normy, pozostają bez zmiany.

*POLITYKA PRZESIEDLEŃCZA NA BIAŁORUSI. Zwiezda 13.VI* podaje, że centralny komitet przesiedleńczy w Moskwie przeznaczył dla celów przesiedlenia rolników z Białorusi sowieckiej do innych miejscowości ZSRR 12% ogólnej przestrzeni sowieckiego państwowego funduszu rolnego. Wskutek próśb sowieckich instytucyj białoruskich rada komisarzy ludowych ZSRR podwyższyła udział BSRR w wykorzystaniu funduszu rolnego do 15%. Centralny komitet przesiedleńczy założył przeciwko tej decyzji rady komisarzy ludowych protest, który pozostał jednak bez uwzględnienia.

### USTRÓJ PAŃSTWOWY I ADMINISTRACYJNY.

*OŻYWIENIE PRACY SOWIETÓW W BSRR. Zwiezda 12.VI* ogłasza art. Chackiewicza o ożywieniu pracy sowietów wiejskich i rejonowych w BSRR na podstawie decyzji XI zjazdu białoruskiej partji komunistycznej. Ożywienie to ma być związane z oparciem akcji sowietów na ścisłych budżetach. Na Syberji 25% ogólnej liczby sowietów wiejskich posiadają własne budżety, na Kaukazie północnym 42% ogólnej liczby sowietów posiadają budżety, w republice niemieckiej nad Wołgą praca wszystkich sowietów wiejskich oparta jest na własnym budżecie. Tymczasem na Białorusi sowieckiej tylko 4% sowietów wiejskich posiadają własne ustalone budżety. Jest to okoliczność, która tamuje rozwój pracy sowietów i której natychmiastowa naprawa jest koniecznością życia państwowego BSRR.

### SPRAWY KOŚCIELNE.

*PROTEST ROBOTNIKÓW PRZECIWKO PROPAGANDZIE ATEISTYCZNEJ. Izwiestja Odeskago Okrużkoma KPBU 13.VI* ogłasza podpisany przez 42 robotników fabryki im. Marti w Odesie protest przeciwko propagandzie ateistycznej wśród dzieci i nieletnich. Robotnicy fabryki im. Marti oświadczają, iż w wypadku prowadzenia tego rodzaju propagandy będą musieli wycofać swe dzieci ze szkół sowieckich i organizacji pionerów. Ogłaszając powyższy protest, pismo zaopatruje go w komentarze, w których broni prawa organizacji komunistycznej do prowadzenia propagandy ateistycznej wśród nieletnich.

## NOTATKI I INFORMACJE.

### RÓŻNE.

*ZMIANY W RZĄDZIE BIAŁORUSI SOWIECKIEJ. Saweckaja Biełaruś 14.VI* podaje, iż komisarz ludowy sprawiedliwości BSRR Segal otrzymał nominację na inne stanowisko do RSFSR. Obowiązki komisarza ludowego sprawiedliwości BSRR połączone z obowiązkami prokuratora generalnego BSRR objął Gohman.

*LIKWIDACJA PRYWATNYCH TEATRÓW W LENINGRADZIE. Krasnaja Gazeta 23.VI* podaje, że sowiet miejski w Leningradzie uznał, iż istnienienie teatrów prywatnych tamuje rozwój sztuki komunistycznej i ułatwia ideologji burżuazyjnej wpływanie na nastroje ludności Leningradu. Wobec tego istniejące w Leningradzie prywatne przedsiębiorstwa teatralne ulec mają przymusowej likwidacji.

*NOWA USTAWA O „WYKONAWCACH WIEJSKICH". Sierp 14.VI* podaje, iż rząd USRR ogłosił nową ustawę o „wykonawcach wiejskich". Stanowisko to zajmować muszą z kolei wszyscy mieszkańcy wsi sowieckiej, płci męskiej. Osoby, niewykonywujące tego obowiązku, mają prawo się zwolnić od niego pod warunkiem opłacenia podatku w wysokości 10 rubli rocznie.

*ZASTĄPIENIE NIEDZIELI PRZEZ WTOREK. Wieczerniaja Moskwa 17.VI* podaje, iż w powiecie Sergijewskim, w gubernji moskiewskiej, niedzielny „dzień odpoczynku" w urzędach sowieckich i przemyśle przeniesiony został na wtorek. Przeniesienie to pozostaje w związku z kampanją przeciwreligijną, prowadzoną po wykryciu „nadużyć religijnych" w okolicach Ławry Sergijewskiej.

*RADA EPIDEMICZNA W MOSKWIE. Wieczerniaja Moskwa 14.VI* podaje, iż wobec szerzenia się epidemji tyfusu plamistego w Moskwie, utworzona będzie w tem mieście rada epidemiczna pod przewodnictwem prof. Korszuna.

*ARESZTOWANIE DZIAŁACZA GRUZIŃSKIEGO. Poslednija Nowosti 24.VI* ogłasza komunikat delegacji C. K. gruzińskiej partji socjal-demokratycznej w Londynie o dokonanym przez GPU tyfliskie aresztowaniu wybitnego gruzińskiego działacza socjalistycznego p. Ebralidze.

### ARTYKUŁY NIEUWZGLĘDNIONE.

*Sierp 17.VI.* Świerzbi ich skóra (o polityce Polski w stosunku do Z. S. R. R.). — Tortury w defenzywie łódzkiej.

*Trybuna Radziecka 24.VI.* Działy naszej pracy masowej. — Kościół — jedyna nadzieja kułaków. — Twierdza proletarjacka im. Łańcuckiego. — Gra wojenna rządu polskiego.

*Saweckaja Biełaruś 14.VI.* W więzieniach polskich. — Broń kontrrewolucji (art. Jarosławskiego o antysemityźmie).

*Trud 22.VI.* Polska we Francji (o emigracji polskiej we Francji).

*Poślednija Nowosti 24.VI.* Wywody p. Żordonia (o stosunku emigracji gruzińskiej do Rosji). — 22.VI. Front wrogów Rosji.

Zakł. Gr. Prac. Dr., S. z o. o., Nowy Świat 54, tel. 15-56 i 242-40.